

119

MINISTRIES

“Dit document is een script van onderwijs dat is bedoeld om via video te worden getoond. In de video worden relevante tekst, dia's, media en afbeeldingen getoond om de presentatie te vergemakkelijken. Daarom is het mogelijk dat deze tekst soms niet vlot leest of dat bepaalde teksten eigenaardig klinken. Daarnaast kunnen er grammaticale fouten voorkomen die niet acceptabel zouden zijn in literair werk. We moedigen u aan om het video-onderwijs te bekijken omdat het een aanvulling is op het schriftelijke onderwijs.”

Meningsverschillen (Romeinen 14)

In Romeinen 14 spoort Paulus zijn lezers aan om elkaar niet te veroordelen over dagen en voedsel. Vanwege dit hoofdstuk in de Schrift, geloven velen dat Paulus onderwijst dat het God niet uitmaakt of de gelovigen de geboden van de Heilige Dagen en de voedselwetten in de Torah naleven. Ze zeggen dat iemand die deze geboden onderhoudt, "zwak is in het geloof", omdat het niet nodig is ze te houden. Het belangrijkste is dat we elkaar niet veroordelen of elkaar laten struikelen over deze kwesties.

Laten we enkele van deze belangrijke verzen uit Romeinen 14 eens gaan lezen:

Romeinen 14:2-3

De een gelooft wel dat hij alles eten mag, maar wie zwak is, eet plantaardig voedsel. Wie wel alles eet, moet hem niet minachten die niet alles eet. En wie niet alles eet, moet hem niet veroordelen die alles eet. God immers heeft hem aanvaard.

Romeinen 14:5-6

De een acht de ene dag boven de andere dag, maar de ander acht al de dagen gelijk. Laat ieder in zijn eigen geest ten volle overtuigd zijn. Wie de dag in ere houdt, houdt hem in ere voor de Heere, en wie de dag niet in ere houdt, houdt hem niet in ere voor de Heere. Wie eet, eet voor de Heere, want hij dankt God. En wie niet eet, eet niet voor de Heere, en ook hij dankt God.

Romeinen 14:13-14

Laten wij dan niet langer elkaar oordelen, maar oordeel liever dit: de broeder geen aanstoot of oorzaak tot struikelen te geven. Ik weet en ben ervan overtuigd in de Heere Jezus dat niets in zichzelf onrein is. Alleen voor hem die van mening is dat iets onrein is, voor die is het onrein.

Romeinen 14:20

Breek niet om wat u eet het werk van God af. Alle dingen zijn wel rein, maar het is zondig voor hem die door wat hij eet aanstoot geeft.

Het is absoluut waar dat Paulus zegt dat de gelovigen elkaar niet moeten oordelen over dagen en voedsel. Hij leert ook dat men de vrijheid heeft om "alles te eten" en "alle dagen gelijk te achten", zolang je er maar voor zorgt dat je zwakkere gelovigen niet laat struikelen. Maar de vraag is deze: verwijst Paulus in dit hoofdstuk naar de voedselinstructies en de Heilige Dagen van de Torah, zoals het gebod om geen varkensvlees te eten en het gebod om op de Sjabbat te rusten? Of doelt hij op iets anders?

We moeten niet vergeten dat Paulus zijn brieven niet zomaar uit het niets heeft opgeschreven. In zijn brieven gaat hij vaak in op specifieke kwesties in de gemeente, die onder zijn aandacht werden gebracht. Omdat de exacte omstandigheden waarover hij spreekt niet altijd worden beschreven, moeten we wat werk verrichten om de context te achterhalen.

Veel christenen nemen aan dat Paulus in Romeinen 14 naar de voedselinstructies en de Heilige dagen in de Torah moet hebben verwezen. En als we dit hoofdstuk op zichzelf lezen, dan zou dat een redelijke veronderstelling kunnen zijn. Maar een dergelijke visie is moeilijk te rijmen met zowel de bredere context van de Romeinenbrief en wat we weten over Paulus in de rest van het Nieuwe Testament. Hier zijn een paar dingen om te overwegen.

Allereerst beschrijft het Boek van Handelingen dat Paulus regelmatig aanwezig was en deelnam aan de synagogediensten op de Sjabbat (Handelingen 13:14, 44; 16:13; 17:2; 18:4). In Handelingen 20:16 zien we dat Paulus een dringende wens uitdrukt om in Jeruzalem te zijn voor het feest van Sjavoet, oftewel Pinksteren. In 1 Korinthe 5:7-8 legt Paulus zijn lezers uit hoe ze het Pascha moeten vieren. Deze verwijzingen naar Paulus, die deze geboden onderhield en onderwees, is wat we zouden verwachten van iemand die geloofde dat de Heilige Dagen in de Torah nog steeds moesten worden nageleefd.

Op de tweede plaats bevestigt Paulus in de Romeinen zelf de voortdurende geldigheid van de Torah. Hij verklaart dat ons geloof de Torah niet teniet doet, maar juist bevestigt (Romeinen 3:31). Hij leert dat de zonde wordt gedefinieerd als het overtreden van de geboden van de Torah (Romeinen 7:7) en spoort de gelovigen aan om niet in zonde te blijven leven (Romeinen 6:1-2). Hij noemt de Torah heilig, rechtvaardig en goed (Romeinen 7:12). Hij noemt de Torah geestelijk (Romeinen 7:14) en hij zegt dat hij zich erin verheugt (Romeinen 7:22). Hij zegt dat de Heilige Geest de Torah in de harten van gelovigen schrijft en hen de kracht geeft om zich eraan te houden (Romeinen 8:2-4). Dit soort uitspraken zijn niet wat we zouden verwachten van iemand die geloofde dat de Heilige Dagen van de Torah en de voedselinstructies niet langer belangrijk waren.

En ten derde hebben we een rechtstreeks getuigenis van Paulus over deze kwestie. Toen hij met de plaatselijke Joodse leiders in Rome sprak, lezen we dat hij hen verzekerde: "**Ik, die niets gedaan heb tegen het volk of de gewoonten van de vaders**" (Handelingen 28:17). Paulus getuigt dus dat hij nooit iets heeft onderwezen dat tegen het Joodse volk of hun "gewoonten" inging, waaronder ongetwijfeld zaken zoals de Sjabbat en de voedselinstructies vallen. De Joodse leiders in Rome geven toe: "**Wij hebben geen brieven met betrekking tot u uit Judea, en ook heeft niemand van de broeders die hier gekomen zijn, iets verkeerd over u gemeld**" (Handelingen 28:21). Als Paulus de gelovigen in Rome echt had geleerd dat ze vrij waren om dingen zoals de Sjabbat en de voedselinstructies te negeren, dan zou het Joodse leiderschap in Rome er zeker van gehoord hebben. Ze zeiden echter dat er niemand was die iets tegen Paulus had ingebracht. Niet alleen dat, maar Paulus zou schaamteloos liegen in Handelingen 28:17 als hij zou onderwijzen waar veel moderne christenen hem nu van betichten!

Om deze en andere redenen moeten we niet zo snel tot de conclusie komen dat Paulus, in Romeinen 14, absoluut naar de voedselinstructies en de Heilige Dagen van de Torah moet hebben verwezen. Zoals we hebben gezien, is die interpretatie niet in overeenstemming met wat we elders in de Schrift lezen

Gelukkig is er een andere interpretatie, waarvoor Paulus zichzelf niet hoeft tegen te spreken en die een beter begrip geeft van de context en de specifieke woorden die in Romeinen 14 worden gebruikt. We moedigen je aan om eventuele aannames aangaande dit hoofdstuk even opzij te zetten en te proberen om er met frisse ogen naar te gaan kijken. Dat gezegd hebbende, laten we dit hoofdstuk eens nader gaan bekijken en onderzoeken wat we kunnen vinden.

Meningsverschillen

Om te beginnen geeft het openingsvers van Romeinen 14 ons een belangrijke aanwijzing om te begrijpen waar Paulus het over heeft:

Romeinen 14:1

[Aanvaard dan wie zwak is in het geloof, maar niet om over meningsverschillen te strijden.](#)

Bij dit conflict zijn twee groepen betrokken. Paulus verwijst naar hen als de "sterken" en de "zwakken" (vgl. Romeinen 15:1). Hier zegt Paulus tegen de sterken dat ze de zwakken in het geloof moeten aanvaarden, maar niet om over meningsverschillen te strijden. Het werkwoord voor "aanvaarden" is hier *proslambanō*, wat betekent dat je iemand in je huis of groep ontvangt (vgl. Handelingen 28:2). In vers 3 herinnert Paulus beide groepen eraan dat God hen heeft aanvaard, dus moeten ze elkaar verwelkomen. Geleerden identificeren de 'sterken' **in dit gedeelte** in het algemeen als voornamelijk niet-Joodse gelovigen, en de 'zwakken' als voornamelijk Joodse gelovigen, wat logisch zal worden als we straks verdergaan.

Maar allereerst lezen we meteen dat Paulus meningsverschillen behandelde. Dit waren geen zaken van de bestaande Wet, waarover de gelovigen in Rome ruzie over maakten. Terwijl de meeste christenen er in de tegenwoordige tijd vanuit gaan dat je zaken zoals het houden van de Sjabbat en de voedselinstructies zelf mag beslissen, was dat niet het geval in de tijd van Paulus. Er waren zeker discussies over *hoe* je sommige geboden in de Torah moest naleven, maar iedereen erkende dat de geboden geldig en gezaghebbend waren. Het vroegste bewijs dat we bezitten, dat christenen de geboden zoals de Sjabbat begonnen te verlaten, dateert uit de tweede eeuw n.Chr., lang na de tijd van Paulus.

Voor meer informatie over dit onderwerp, bekijk dan onze studies: [De Dag des Heeren deel 1: Sjabbat en zondag in de Schrift](#) en [De Dag des Heeren deel 2: Sjabbat en zondag in de geschiedenis](#).

Nogmaals, Paulus gaat niet in op de geboden. Hij zegt dat je geen ruzie moet maken over *meningsverschillen*. Sterker nog, hoewel Paulus zijn eigen mening had over welke kant van deze kwestie de juiste was (Romeinen 14:14), lijkt hij *geen* kant te kiezen in deze discussie. In plaats daarvan geeft hij aan dat de meningen van beide kanten getolereerd moeten worden. Wat Paulus hier aanmoedigt is eenheid en wederzijds begrip *ondanks* de meningsverschillen. Geen van beide partijen mag de ander veroordelen, omdat God hen allebei heeft aanvaard (Romeinen 14:3). Dit zou duidelijk moeten maken dat de zaken die Paulus hier behandelt geen zondige dingen zijn. Zoals we eerder vermeldden, definieert Paulus zonde als het overtreden van de geboden van de Torah (Romeinen 7:7) en hij spoort de gelovigen aan om niet in zonde te blijven leven (Romeinen 6:1-2). Het zou dus vreemd zijn als Paulus zegt dat God die gelovigen *aanvaardt* en wat later in dezelfde brief zegt dat ze sommige van Gods geboden kunnen negeren.

Dus, wat zijn de meningsverschillen tussen deze twee groepen? Er zijn twee controversiële kwesties die Paulus behandelt in Romeinen 14. Laten we de eerste eens gaan bekijken:

1 Meningsverschillen over Voedsel

Romeinen 14:2

De een gelooft wel dat hij alles eten mag, maar wie zwak is, eet plantaardig voedsel.

Zoals we kunnen zien, richt Paulus zich op een conflict tussen personen die denken dat ze "alles" mogen eten en personen die alleen groenten eten. Het woord "alles" mag hier niet uit zijn verband worden gehaald. Nogmaals, dit zijn *meningen*, en geen geboden. Dus "alles" moet elk *Bijbels toegestaan* soort voedsel betekenen. Paulus zegt dat sommige mensen meer dan alleen het vlees vermijden dat door de Torah wordt verboden. Dat wil zeggen, ze hebben hun dieet beperkt en eten helemaal geen vlees. Dit is geen dieet dat de Torah vereist. De Torah verbiedt alleen het eten van het vlees van onreine dieren, niet van alle dieren.

Dit was dus het verschil van mening: sommige mensen geloofden dat ze alles konden eten wat de Bijbel toestond; anderen geloofden dat ze bepaalde soorten voedsel moesten vermijden, ook al waren die Bijbels toegestaan, met name vlees en wijn, zoals we in vers 21 zullen zien.

Waarom hadden sommige gelovigen het gevoel dat ze alleen groenten moesten eten? De reden is dat het vegetarisme een gemakkelijke manier was om te vermijden dat je mogelijk toch vlees zou eten dat door sommigen werd beschouwd als *koinos*. *Koinos* is een woord dat in het Nieuwe Testament meestal wordt vertaald als "gewoon", en helaas soms ook wordt vertaald als "onrein". Hier moeten we enkele belangrijke, vaak over het hoofd geziene details naar voren brengen bij het conflict waar Paulus het over heeft.

Later in hoofdstuk 14 zegt Paulus het volgende:

Romeinen 14:14

Ik weet en ben ervan overtuigd in de Heere Jezus dat niets in zichzelf onrein is. Alleen voor hem die van mening is dat iets onrein is, voor die is het onrein.

Wanneer Paulus in Romeinen 14:14 zegt dat "niets in zichzelf onrein is. Alleen voor hem die van mening is dat iets onrein is, voor die is het onrein", is het woord dat in dit vers is vertaald als onrein het Griekse woord *koinos*. Het belangrijkste van het woord *koinos* is dat het niet Bijbels onrein betekent. Wanneer het Nieuwe Testament en de Septuagint - de Griekse vertaling van het Oude Testament - spreken over onrein vlees volgens de voedingsinstructies van de Torah, dan wordt woord *akathartos* gebruikt. Als Paulus in Romeinen 14 verwees naar vlees van onreine dieren, zouden we verwachten dat hij de minder dubbelzinnige term *akathartos* zou gebruiken, maar dat doet hij niet. Hij gebruikt *koinos*. Hoewel dit woord meestal wordt vertaald als "gewoon", verwijst het in de context van voedsel of eten, specifiek op rituele onreinheid.

Zo definieert het Shorter Lexicon van het Griekse Nieuwe Testament *koinos* als "ceremonieel onrein, onzuiver".

-F. W. Gingrich, *Shorter Lexicon of the Greek New Testament* [Chicago, IL: University of Chicago Press, 1965], blz. 118

Op dezelfde manier zeggen de geleerden D.A. Carson, R.T. France, J.A. Motyer en G.J. Wenham dat onrein (*koinos*) staat voor rituele onreinheid.

-D. A. Carson, R. T. France, J. A. Motyer, G. J. Wenham, *New Bible Commentary: 21st Century Edition* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1994)

Nogmaals, er is een onderscheid tussen voedsel dat als ritueel onrein wordt bestempeld en vlees van dieren dat volgens de Torah onrein is. Volgens veel Joden uit de eerste eeuw n.Chr. kon voedsel om verschillende redenen als *koinos* - ritueel onrein - worden beschouwd. Veel van de redenen om bepaalde voedingsmiddelen als *koinos* te beschouwen, waren niet afgeleid van expliciete Bijbelse geboden, zoals we zullen zien. Hoe dan ook, als voedsel als *koinos* werd beschouwd, was het voor veel Joden onaanvaardbaar als voedsel, ook al was het acceptabel voedsel *volgens de Bijbelse normen*.

Zo wordt het woord *koinos* gebruikt in de context van het eten van bijbels toegestaan voedsel tijdens de aanvaring die Jesjoea had met de Farizeeën, in Markus 7. De Farizeeën bekritiseerden de discipelen van Jesjoea voor het verwaarlozen van hun handenwas verplichtingen. De Farizeeën vroegen: "[Waarom wandelen uw discipelen niet volgens de overlevering van de ouden, maar eten zij het brood met onreine handen?](#)" (Markus 7:5). Het woord "onreine" in dit vers is *koinos* - dat wil zeggen, ritueel onrein. Vanuit het perspectief van de Farizeeën maakte het eten met ritueel onreine handen iemands voedsel ritueel onrein door associatie. Hoewel de Torah de priesters opdraagt om hun handen te wassen wanneer ze in de Tabernakel dienen (Exodus 30:17-21), bestaat er geen gebod dat niet-priesters, buiten de Tabernakel, hun handen moeten wassen voor het eten. In feite beschrijft de Bijbel dit ritueel van de Farizeeën expliciet als een "overlevering", niet als een gebod (Markus 7:3-5).

Het punt is dit: de Torah zegt niet dat rein voedsel ritueel onrein wordt als je het met ongewassen handen aanraakt. Dat idee komt uit een latere traditie. Toch hadden veel Joden in de tijd van Jesjoea en Paulus dat perspectief. Dit is een belangrijke context om in gedachten te houden wanneer we zien dat Jesjoea en Paulus deze zaken van rituele reinheid lijken te negeren. Ze negeerden niet de Bijbelse geboden, maar eerder de door mensen gemaakte tradities.

Nogmaals, *koinos* is iets anders dan *akathartos*, het woord dat de Torah gebruikt voor vlees dat is verboden. Er is echter een verband tussen deze twee termen. Peter gebruikt beide termen in Handelingen 10:

Handelingen 10:9-14

En de volgende dag, terwijl zij op reis waren en de stad naderden, klom Petrus op het dak om te bidden, ongeveer op het zesde uur, en hij kreeg honger en wilde iets nuttigen. En terwijl zij het eten bereidden, raakte hij in geestvervoering. En hij zag de hemel geopend en een voorwerp naar zich toe komen, dat leek op een groot linnen laken, dat aan de vier hoeken vastgebonden was en neergelaten werd op de aarde, waarin zich **al de viervoetige dieren van de aarde bevonden**, de wilde en de kruipende dieren en de vogels in de lucht. En er kwam een stem tot hem: Sta op, Petrus, slacht en eet! Maar Petrus zei: Beslist niet, Heere, want ik heb nooit iets gegeten wat **onheilig** [*koinos*] of **onrein** [*akathartos*] is.

Voor ons perspectief op het visioen van Petrus in Handelingen 10, en waarom we *niet* denken dat het onderwijst dat God Zijn voedselinstructies heeft afgeschaft, bekijk dan onze studie: [Handelingen 10: het visioen van Petrus](#). Maar hier willen we ons echter concentreren op slechts één punt dat relevant zal zijn voor onze discussie over Romeinen 14.

Zoals we kunnen zien in de passage die we zojuist hebben geciteerd, beschrijft Petrus de dieren die hij in het visioen ziet als zowel *koinos*, gewoon, als *akathartos*, onrein. Het fascinerende aan dit visioen is dat het laken waarschijnlijk een mengsel was dat reine en onreine dieren bevatte. Wat geleerden hebben voorgesteld, is dat *koinos* verwijst naar *reine dieren*, die volgens veel Joden in die tijd ritueel onrein waren geworden door omgang met onreine dieren.

Volgens Craig Keener:

De verschijning van "alle" dieren in het laken suggereert waarschijnlijk dat **ze niet beperkt waren tot reine of onreine dieren**. Maar sommige daarvan moeten zeker onrein zijn (zeker de ἐρπετὰ [reptielen]), wat de terughoudendheid van Petrus verklaart om ze op te eten. De andere, reine dieren zijn ook niet per se irrelevant. Het is waarschijnlijk niet zo dat Petrus niet weet hoe hij ze koosjer moet slachten, in tegenstelling tot zijn leerlooier-gastheer; Een dergelijke onwetendheid zou vreemd zijn geweest voor een visser. **Maar als er reine dieren aanwezig zijn, lijkt hun vermenging met het onreine dieren hen te besmetten voor een strikte naleving van de kasjroet regels.**

-Craig Keener, *Handelingen: An Exegetical Commentary* (Grand Rapids: BakerAcademic, 2013), vol. 2, blz. 1769

Ook de geleerde Ben Witherington heeft dit punt erkend:

Hij verwijst zowel naar het gewone (κοινὸν) als het onreine (ἀκάθαρτον). **Het eerste verwijst waarschijnlijk naar iets dat is verontreinigd doordat het in contact kwam met iets onreins, de laatste naar iets dat gewoon onrein is.** Met andere woorden, Petrus ging ervan uit dat vanwege de grote aanwezigheid van onreine dieren, er een mogelijke probleem zou zijn van besmetting, en er daardoor in het laken niets aanwezig was als voedsel.

-Ben Witherington III, *The Handelingen of the Apostles: A Socio-Rhetorical Commentary* (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing, 1998), blz. 350

Dus vanuit het perspectief van veel gelovigen in de tijd van Paulus, met name Joodse gelovigen, kon sommig rein voedsel *koinos* worden gemaakt - dat wil zeggen ritueel onrein - door omgang met onreine dieren. Dit is een belangrijk onderscheid! Nogmaals, dit betekent dat veel Joodse gelovigen in die tijd niet alleen het onreine vlees vermeden volgens de voedselinstructies van de Torah, maar ook het *reine vlees* vermeden waarvan zij dachten dat het ritueel onrein was geworden. Dit is vergelijkbaar met wat we in Markus 7 zien. Sommige Joden aten geen voedsel tenzij ze eerst hun handen hadden gewassen, volgens de overlevering van de ouden. Het aanraken van voedsel met ritueel ongewassen handen maakte het voedsel *koinos*, ook al was het voedsel zelf rein volgens de Bijbelse maatstaven!

Bij dit punt valt nog iets op te merken. Als we Handelingen 10 blijven doorlezen, ontdekken we dat de gewone en onreine dieren uit het visioen van Petrus [ook] symbolen waren voor Joden en heidenen (Handelingen 10:28). Voor veel Joden waren de heidenen in die tijd "onrein", en dus weigerden ze om met hem samen te komen, uit bezorgdheid dat ze DOOR dit CONTACT met de heidenen *koinos* – ritueel onrein - zouden worden. Door het visioen dat God aan Petrus gaf, begreep hij dat deze houding volkomen on-Bijbels en ongepast was:

Handelingen 10:28

En hij zei tegen hen: U weet dat het een Joodse man niet toegestaan is om met iemand van een ander volk om te gaan of bij hem binnen te gaan; maar God heeft mij laten zien dat ik geen mens **onheilig** [koinos] of **onrein** [akathartos] mag noemen.

Als Petrus zegt dat het niet is toegestaan voor de Joden om met heidenen om te gaan, verwijst hij niet naar de Torah, maar naar culturele taboes in die tijd. Het Griekse woord voor "onwettig" is *athemitos*. Daarentegen is het Griekse woord voor "tegen de wet" *anomia*.

Hier is hoe het BDAG-lexicon het woord *athemitos* definieert:

Deze term verwijst niet naar wat door een verordening is verboden, maar naar een schending van een traditie of van wat over het algemeen wordt gezien als gepast.

-W. Bauer, F. W. Danker, W. F. Arndt, F. W. Gingrich, "ἄθεμιτος," *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*, 3rd Edition (Chicago, IL: University of Chicago Press, 2000)

Nogmaals, de Torah verbiedt het Joden nergens om met heidenen om te gaan of samen te eten. Maar na verloop van tijd werd dit een cultureel taboe. Het boek Jubileeën, geschreven rond 100 v.Chr., waarschuwt Joden bijvoorbeeld tegen het omgaan met heidenen. Er staat: "Scheid uzelf af van de volken, en eet niet met hen" (Jubileeën 22:16, geciteerd in Keener, Handelingen, blz. 1778). Deze houding wordt weerspiegeld in de kritiek die Petrus ontving van sommige Joden, nadat hij onder de heidenen had gediend. Ze zeiden tegen hem: "U bent binnengegaan bij mannen die onbesneden zijn, en u hebt met hen gegeten" (Handelingen 11:3). Vanuit hun perspectief had Petrus zichzelf *koinos* gemaakt door zijn omgang met de "onreine" heidenen. Maar deze houding ten opzichte van de heidenen was rechtstreeks in conflict met het hart van de Grote Opdracht, de opdracht om discipelen te maken onder "alle volken" (Mattheüs 28:19), vandaar de noodzaak dat Petrus van zijn vooroordelen moest afstappen.

Niettemin zaten deze culturele sentimenten diep geworteld in het vroege Judaïsme. Niet alleen vermeden veel Joden de omgang en het eten met de heidenen; ze vermeden ook het eten van vlees of het drinken van wijn dat afkomstig was van heidenen, wat de twee dingen zijn die Paulus expliciet vermeldt in Romeinen 14:21. Het idee was dat voedsel en dranken die door "onreine" heidense handen waren gegaan, ritueel onrein werden door associatie en daarom voor Joden onaanvaardbaar werden voor consumptie.

Er is een overvloed aan historisch bewijs dat aantoonde dat Joden hun dieet beperkten toen heidenen de controle hadden over de voedselbereiding. Het apocriefe boek Judith, gedateerd tussen 135-78 v.Chr., vermeldt bijvoorbeeld dat Judith haar eigen wijn, olie, graan, fruit en brood meebracht toen ze naar het Assyrische kamp ging en dineerde met de generaal van Nebukadnezar, Holofernes (Judith 10:5 ;12:2, 19). In het boek Tobit, geschreven tussen 225-175 v.Chr., zien we dat Tobit ook weigerde het voedsel van de Ninevieten te eten nadat hij gevangen was genomen (Tobit 1:10-11). Josephus noemt Joodse priesters, die hij kende, die alleen vijgen en noten aten toen ze in Rome waren (Josephus, Life of Flavius Josephus 14). In de latere rabbijnse literatuur zien we in de loop van de tijd ook regels opduiken, die de omgang tussen Joden en heidenen regelen. Veel van deze voorschriften verbieden Joden om voedsel te eten en wijn te drinken, die door heidense handen was gegaan (m.*Tahorot* 7; m.*Avodah Zarah* 2, 4-5).

Het is dus geen verrassing als we bij het Boek Romeinen lezen dat sommige Joden zich zorgen maakten over het consumeren van vlees en wijn. Aangezien het vlees en de wijn gekocht zouden worden op de openbare marktplaats in Rome, zouden veel Joden het als *koinos* beschouwen. Er zijn een paar redenen waarom sommige Joden zich zo zouden hebben gevoeld. Het is mogelijk dat sommige Joden vermoedden dat het vlees en de wijn werden gebruikt bij de offers aan valse goden - een kwestie die Paulus meteen aankaart in 1 Korinthe 8-10. Sommigen vermoedden dat het bloed niet correct was verwijderd uit het vlees. Of, zoals we hebben gesuggereerd, hun vrees zou eenvoudigweg gebaseerd kunnen zijn op hun bezorgdheid over de rituele zuiverheid, als gevolg van een diep gewortelde afkeer van voedsel en dranken die door heidense handen waren gegaan.

Zoals de geleerde E. P. Sanders schrijft:

Vanwege onwetendheid, algemene achterdocht of de allang bestaande associatie van vlees met het offeren, waren Joden terughoudend om niet-Joods voedsel te eten, vooral vlees, **alleen al omdat het niet-Joods was**. Het bezwaar was technisch gezien misschien niet - 'er zit bloed in' - maar zonder directe reden en traditioneel - 'onze familie heeft nooit vlees van de heidenen gegeten' [...] Sommige Joden zouden heidens vlees eten als ze de juiste garanties erover konden krijgen, **anderen wilden het gewoon niet eten omdat het niet-Joods was**.

-E. P. Sanders, *Jewish Law from Jesus to the Mishnah* (Philadelphia, PA: Trinity Press International, 1990), blz. 279-280

Nu worden de uitspraken van Paulus over "onrein" voedsel in dit hoofdstuk veel logischer. Paulus zegt dat hij niets als *koinos* beschouwt - dat wil zeggen, hij beschouwt rein vlees, dat bij niet-Joodse bronnen is gekocht, niet als ritueel onrein en ongeschikt om te eten. Maar hij zegt wel dat dergelijk vlees *koinos* is voor iedereen die het als *koinos* beschouwt (Romeinen 14:14). Dat wil zeggen dat sommige gelovigen, omdat ze "zwak zijn in het geloof", oprechte twijfels hebben of het wel oké is om bepaalde voedingsmiddelen en dranken te consumeren vanwege hun zorgen over de rituele reinheid. Daarom kan het voorkomen dat ze, bij hun gezamenlijke maaltijden, alleen maar groenten eten in plaats het vlees en de wijn te consumeren (Romeinen 14:2).

Je ziet nu waarom dit zo'n controversieel punt was in Rome! Het is geworteld in de langdurige spanningen tussen de Joden en de heidenen. Aan de ene kant had je een aantal Joden die weigerden om "heidens voedsel" te eten omdat ze vreesden dat ze daardoor ritueel zouden worden. Hoe denk je dat sommige heidense gelovigen zich daardoor voelden? Waarschijnlijk alsof ze werden beoordeeld dat ze onrein waren. Aan de andere kant had je niet-Joodse gelovigen die genoten van het "ritueel onreine" vlees en de wijn in het bijzijn van hun Joodse broeders, waardoor sommige Joden zich waarschijnlijk ongemakkelijk voelden, alsof *zij* werden veroordeeld.

Vanuit het perspectief van Paulus, ook al is hij ervan overtuigd dat niets uit zichzelf *koinos* is, vindt Paulus dit geen kwestie is om over verdeeld te zijn. In feite moedigt hij zijn lezers aan - diegene die hij "sterk" noemt (Romeinen 15:1) - om vooral rekening te houden met de zwakken, zelfs als dat betekent dat ze geen vlees of wijn moeten consumeren als ze samenkomen (Romeinen 14:13-23 ;15:1-6). Gebaseerd op de historische spanningen tussen de Joden en de heidenen, die we in het Nieuwe Testament tegenkomen, ziet Paulus het waarschijnlijk als een wonder dat de Joodse en heidense gelovigen beginnen samen te komen. Hij denkt niet dat het de moeite waard is om dat allemaal te verknoeien over deze onenigheid over rituele reinheid. Als Joden zich bij de heidenen voegen voor gezamenlijke maaltijden, hebben ze al een lange weg afgelegd. Misschien zullen ze bij hun geloofsgroei, net als Paulus, overtuigd raken dat niets op zich *koinos* is. Hoe dan ook, Paulus zegt de je het samenkomen niet moet laten vernietigen door deze kwestie. Hij zegt tegen de "sterken" de "plicht hebben om de tekortkomingen van de zwakken te dragen" (Romeinen 15:1).

Laten we nu eens kijken naar de tweede kwestie die de gelovigen in Rome verdeelt:

Meningsverschillen over Dagen

Het tweede meningsverschil dat Paulus behandelt, gaat over de dagen:

Romeinen 14:5

De een acht de ene dag boven de andere dag, maar de ander acht al de dagen gelijk. Laat ieder in zijn eigen geest ten volle overtuigd zijn

Net als bij het conflict over het voedsel, zegt Paulus dat God de mensen aan beide kanten van dit meningsverschil over de dagen accepteert. Dit is geen kwestie om verdeeld over te raken.

Nogmaals, veel christenen nemen aan dat dit vers spreekt over de Heilige Dagen van de Torah, zoals de Sjabbat. Maar dat is om een aantal redenen onwaarschijnlijk. Ten eerste spreekt Paulus nergens in de Romeinen-brief expliciet over de Sjabbat of de Heilige Dagen, wat ons *op zijn minst* aan het denken moet zetten of de Heilige Dagen van de Torah hier wel het onderwerp is. Ten tweede, waar het hier ook maar over ging, het betrof *meningen*, en geen de geboden (Romeinen 14:1). De Joden en de christenen uit de eerste eeuw beschouwden de Heilige Dagen, zoals de Sjabbat, nooit als slechts een mening. Zoals we eerder vermeldden, kennen we geen christenen die dergelijke geboden in de tweede eeuw hadden afgeschaft, lang nadat de Romeinen-brief was geschreven.

Er is nog een andere mogelijkheid om de in Romeinen 14:5 genoemde "dagen" te interpreteren. Sommige geleerden hebben voorgesteld dat Paulus de traditionele vastendagen bespreekt. Met name sommige vroege kerkvaders, zoals Augustinus (*Brief 36*, aan Casulanus) en Johannes Chrysostomus (*Homilieën over Romeinen 25*), hebben deze verzen in Romeinen geïnterpreteerd als het bespreken van de vastgestelde vastendagen.

Hoe waarschijnlijk is het dat het conflict in Romeinen 14 ging over de traditionele vastendagen? Welnu, Van de Farizeeën weten we dat ze twee keer per week vastten (Lukas 18:12), en de rabbijnse literatuur bespreekt het vastleggen van de maandag en de donderdag als vastendag (Tosefta over m.*Ta'anit* 2:4). De Torah vereist niet dat je twee keer per week moet vasten - dit was gewoon een gangbare gewoonte in die tijd.

In tegenstelling tot de Farizeïsche gewoonte om op maandag en donderdag te vasten, geeft de Didache, een christelijk document uit het begin van de tweede eeuw, zijn niet-Joodse lezers de opdracht om niet op dezelfde dagen als "de huichelaars" te vasten, maar in plaats daarvan op woensdag en vrijdag (Didache 8:1). Om wat voor reden dan ook, dacht de schrijver van de Didache-gemeenschap dat het vasten op de traditionele dagen van maandag en donderdag geassocieerd werd met huichelachtige personen. Volgens de geleerde Toby Janicki:

De Didache adviseert de volgelingen van de Messias om op woensdag en vrijdag te vasten in plaats van maandag en donderdag. Deze dagen worden aangeboden als sektarische alternatieven voor deze gangbare Joodse gewoonte. Het is mogelijk dat er in bepaalde tijden en op bepaalde plaatsen vastendagen werden gehouden op maandag en donderdag, door personen die wilden laten zien hoe rechtvaardig ze waren. Het vasten op de alternatieve dagen, op woensdag en vrijdag, zorgde er verder voor dat het vasten geen opzichtig vertoon zou worden van vroomheid, omdat niemand in de bredere Joodse gemeenschap zou verwachten dat iemand aan het vasten was.

-Toby Janicki, *The Didache: A New Translation and Messianic Jewish Commentary* (Marshfield, MO: Vine of David, 2017), blz 308-309

In ieder geval blijkt uit de Didache dat er inderdaad historische discussies waren over welke dagen je moest vasten. Ten minste één vroegchristelijke gemeenschap verschilde van de normatieve Joodse praktijk. De auteur van de Didache associeerde het vasten op de traditionele dagen van de week met huichelaars, en hij beval de Didache-gemeenschap om op andere dagen van de week te vasten. Dus, aangezien we weten dat er discussies waren over de vastendagen tussen de verschillende groepen, kunnen we redelijkerwijs aannemen dat het conflict, wat Paulus besprak in de Romeinen-brief, te maken had met bepaalde vastendagen.

Deze optie lijkt veel waarschijnlijker, vooral in het licht van het vers erna. Paulus verbindt deze in ere gehouden dagen met het "eten" en het "niet eten":

Romeinen 14:6

Wie de dag in ere houdt, houdt hem in ere voor de Heere, en wie de dag niet in ere houdt, houdt hem niet in ere voor de Heere. Wie eet, eet voor de Heere, want hij dankt God. En wie niet eet, eet niet voor de Heere, en ook hij dankt God.

Dus het in ere houden van dag wordt bepaald door het wel of niet eten - dat wil zeggen, of ze wel of niet vasten. In beide gevallen danken ze God. Het is makkelijk te begrijpen hoe sommigen anderen zouden veroordelen voor het wel of niet vasten op bepaalde dagen. Maar volgens Paulus is dit meningsverschil niet de moeite waard om er verdeeld over te zijn. Hij moedigt de gelovigen in Rome aan om van elkaar te houden en elkaar te verwelkomen, ondanks hun meningsverschillen over tradities en kwesties die niet duidelijk in de Schrift worden voorgeschreven.

Samengevat onderwijst Romeinen 14 dus niet dat God er geen belang meer aan hecht of gelovigen de geboden van de Heilige Dagen en voedselinstructies naleven. De bredere context van de Romeinen-brief en de dingen die we weten over Paulus, elders in het Nieuwe Testament, sluiten een dergelijke interpretatie uit. Als we deze verzen nauwkeurig onderzoeken, komt er een veel waarschijnlijker interpretatie naar voren: het conflict over voedsel had te maken met de bezorgdheid over rituele reinheid, en het conflict over dagen had te maken met de traditionele vastendagen. In beide gevallen bespreekt Paulus meningsverschillen, en geen geboden. Daarom, aangezien de problemen in Rome geen betrekking hadden op de gehoorzaamheid aan de duidelijke geboden van de Schrift, kiest Paulus geen kant. Hoewel hij zijn eigen meningen had, tolereert hij de meningen die anders zijn dan de zijne. Hij moedigt zijn lezers aan om hetzelfde te doen in de hoop dat de gemeenschap in Rome verenigd kan worden in de Messias, ondanks hun verschillen.

We hopen dat je van dit onderwijs hebt genoten. En vergeet niet om alles te onderzoeken.

Sjalom, dat Jahweh u mag zegenen in uw wandel in het volledige Woord van God.

Voor meer informatie of andere studies, verwijzen wij je naar onze website www.testeverything.net

EMAIL: Info@119ministries.com (USA); info@119ministries.nl

FACEBOOK: www.facebook.com/119Ministries; www.facebook.com/119ministriesnederland

WEBSITE: www.TestEverything.net & www.119ministries.nl

TWITTER: www.twitter.com/119Ministries# (USA)